

Отже, використання або невикористання тих чи тих якісних характеристик у зовнішньому і внутрішньому середовищі призводить до асиметричної економічної інформації і створює загрози для стратегічного управління.

УДК657.338:334.68

Ловінська І. Г.,
асистент кафедри обліку
підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

АНАЛІТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ІДЕНТИФІКАЦІЇ МОЖЛИВОСТІ БАНКРУТСТВА

Сутність діагностики фінансово-господарської діяльності підприємства полягає у встановленні та вивченні ознак, вимірюванні основних характеристик, що відображають стан економіки і фінансів господарюючого суб'єкта, для передбачення можливих відхилень від стійких, стандартних значень і запобігання порушень нормального режиму роботи. На думку А. Д. Шеремета [1] ключовою метою фінансового аналізу є отримання певного числа основних параметрів, що дають об'єктивну й обґрунтовану характеристику фінансового стану підприємства. Це стосується, перш за все, змін у структурі активів і пасивів, у розрахунках з дебіторами і кредиторами, у складі прибутків і збитків.

Разом з тим, видається логічним запропонувати новий підхід у побудові механізму фінансового аналізу, проведення якого пропонується починати не з часткових складових комплексної оцінки, а з узагальнюючого показника оцінки фінансового стану — показника ймовірності банкрутства господарюючого суб'єкта. Саме показник ймовірності банкрутства підприємства в тій чи тій мірі відображає фінансовий стан підприємства через включені в нього коефіцієнти: і фінансову стійкість, і ліквідність, і ділову активність, і платоспроможність, і фінансові результати і ринкову (курсону) вартість його активів.

Необхідно проаналізувати сам показник ймовірності банкрутства через оцінку коефіцієнтів, що до нього входять. Визначити через долі їх вагові ранги, динаміку зміни, внаслідок чого, неодмінно, будуть визначені «больові точки» (ослаблення фінансової стійкості, погіршення показників ліквідності, платоспроможнос-

ті, ділової активності, рентабельності тощо), на які в подальшому необхідно буде звернути увагу аналітику.

Сенс такого підходу полягає в тому, що, спочатку важливо визначити, якщо підприємство за своїми фінансовими та економічними показниками у стані неспроможності (банкрутства), то вже не вимагається проведення детального аналізу. Необхідна термінова його реструктуризація, розробка та проведення заходів з пошуку ефективного власника і, якщо буде потрібно, зміна організаційно правової структури. Якщо ж економіка господарюючого суб'єкта хвора, то швидко і якісно поставити «діагноз» за допомогою проведення «експрес-аналізу» з метою якнайшвидшого її оздоровлення. Необхідність постановки даного питання саме в цій площині викликана тим, що існуючий набір діагностичного інструментарію або застарів, або не відповідає сучасним вимогам реальної економіки.

Такий підхід видається логічним і послідовним і з точки зору залучення інвестицій в вітчизняну економіку: різні інвестори будуть ставитися по-різному до показників фінансово-економічного стану, розставляючи свої акценти при їх аналізі. Так, наприклад, стратегічний інвестор, що має на меті отримати контрольний пакет акцій компанії, буде намагатися зловити момент зниження на фондовому ринку курсової вартості акцій для їх викупу. Агресивний інвестор віддасть перевагу іншим показникам, у першу чергу, фінансовим результатам підприємства. Банки, насамперед, звертатимуть увагу на ліквідність і платоспроможність компанії.

У свою чергу, досліджуючи підходи до ідентифікації можливого банкрутства варто зауважити, що всі системи прогнозування банкрутства включають в себе декілька (від двох до семи) ключових показників, що характеризують фінансовий стан тієї чи іншої компанії або організації. На їх основі в більшості випадків розраховується комплексний показник банкрутства з ваговими коефіцієнтами у якості індикаторів. Ключовими індикаторами при оцінці ризику банкрутства є коефіцієнти, отримані шляхом множення на показники: ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, рентабельності та ділової активності в тій чи іншій їх модифікації.

Критерієм оцінки ризику банкрутства виступає розрахований експертним шляхом на основі статистичних даних показник або група показників, що відображають межі фінансової ситуації господарюючого суб'єкта, за якими фінансовий стан може бути визнано задовільним, коли криза не загрожує і стан з проявами передкризового, передкризовий, кризовий або критичний стан.

Призначення цих методик і моделей полягає в прогнозуванні виникнення кризової ситуації заздалегідь, ще до появи її очевидних ознак. Тому крім традиційних розрахунків (за даними бухгалтерського обліку) необхідно включити додаткові показники, засновані на діючих законах, підзаконних актах, локальних нормативних документах, відомостях про ставки рефінансування НБУ, інформації про розміри інфляції, котируваннях на вітчизняних та світових фондових ринках, даних Держкомстату.

Такий підхід дасть можливість реальної і адекватної оцінки наближеності або віддаленості ймовірності банкрутства; вкаже напрями для прийняття управлінських рішень щодо істотного поліпшення фінансового стану господарюючих суб'єктів.

Загалом, реальна і адекватна оцінка ймовірності банкрутства вітчизняних підприємств надає українським компаніям додаткові можливості по залученню додаткових джерел фінансування (інвестицій) в господарську діяльність, а через податкові надходження — в економіку держави.

Література

1. *Шеремет А. Л, Негашев Е. В.* Методика фінансового аналізу. — М.: ИНФРА-М, 1999.

УДК: 33.021

Мних Є. В.,

д.е.н., професор,
завідувач кафедри фінансового
аналізу і контролю КНТЕУ

МОЖЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ОБ'ЄКТИВНОГО ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Одним із найвагоміших принципів економічного аналізу є об'єктивна, неупереджена оцінка та діагностика явищ і процесів та причин і наслідків їх зміни та розвитку. При досягненні системності таких досліджень з використанням сучасного аналітичного інструментарію можна отримати необхідні рецепти ефективного економічного управління. Проте, найбільшу складність і проблему довіри до аналітичних досліджень складає суб'єктивний запит і ієрархічне погодження аналітичних висновків за